

CHUNILAL GANDHI VIDYABHAVAN
SURAT.

Manuscripts Library

S.D. 1st 15
Coll. No. 355

Title Vaishya Karma

355

CHUNILAL GANDHI VIDYABHAVAN, SURAT

Shastri Dinmanishankar Pustak-Bhandara

No. : 355. Subject : Dharma Sāstra

Title : Vāstu Karma.

Author : Sadāśankara Scribe : —

Date of the work : — Date of the Ms. : V.S. 3603

Place of the work : — Place of the Ms. : Sūryapūra

Size : 8.7" by 5.5." Extent : 13 fol.

Language : Sanskrit. Script : Devanāgarī

Remarks :

वास्तुकर्मनीटहकर्मसाथेपद्धतीछे

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ ॥ गृहकर्मलिखते ॥ ॥ तत्र पुण्यादेनात्र पूजा
 पूर्वकर्ममिदं लिखते ॥ तत्र आचार्यादिनां पादप्रक्षालनं कर्तव्यं तत्र
 विधिः ॥ अथादिप्रयोगः ॥ अर्घ्यः ॥ आयुरारोग्यपुष्ट्यर्थं सुखश्रीप्राप्तये
 नमः ॥ आपदिप्रक्षिप्ताशयश्च बुद्धिज्ञयाय चोविशेषकामपदो मे न
 सहितं समिदादिनिः ॥ आदितादिप्रदं युद्धं युद्धं कर्तुं प्रसिद्धतां ॥ २ ॥
 स्वागतं नोद्धि ज्ञेयमदनुग्रहकारकाः ॥ इदमर्घ्यमिदं पादं नवद्विः प्र
 तिगृह्यतां ॥ ३ ॥ अर्घ्यः ॥ प्रतिगृह्यतां प्रतिगृह्णामि ॥ अस्मिन्नूतना
 गारे प्रवेष्टुं कर्मणि आचार्य एतन्नेपाद्यं ॥ एष वो अर्घ्यः ॥ पूजा पादप्रक्षालनं
 एवं जापकानां ॥ इत्यादिवरणश्राद्धं सर्वकर्मणाम् ॥ अपवित्रं पर्वरु ॥ १ ॥
 एषाद्वापहारः ॥ स्तः ॥ नूरादि ॥ उपास्ते मधुः ॥ अत्राद्यमासेपक्षेतिथौ सा
 खोक्तं पुण्यप्रलायात्यर्थं अमुकनिमित्तं वरणश्राद्धमदं ॥ श्री आचार्यादि

ब्राह्मणानां वरणमदं ॥ श्री कुरुष्वेति ब्राह्मणः ॥ ब्राह्मणानां अत्र चंदनादि
 पूजा ॥ यथा दत्तं चंदनं ॥ आचार्यां रुक्मिणीपकेनोदं संप्रददेयो यस्य
 तां ॥ इमानि अस्तु ॥ आचमनं नूचुवः स्वः ॥ अहन्नूरी ॥ यवप्रक्षेपः ॥ य
 थादस्यमाना निवृत्तिपर्यंतानि नोजनानि चोऽर्घ्यं रुक्मिणीपके
 का ब्राह्मणे देयं ॥ यो यस्य तां ॥ पुण्यादं ॥ सुशान्तिं वतु ॥ अस्पर्शं रुक्मि
 वरणकर्मणो ॥ आचार्यां रुक्मिणीपके ब्राह्मणे मोदं संप्रददेयो
 तां ॥ दक्षिणापात्रं ॥ अस्पर्शं रुक्मिवरुणकर्मणो यस्तु ॥ गृहे ॥ स्तः ॥ वर
 णश्राद्धसमाप्तः ॥ मांगल्यं आशिर्वादः ॥ गृहकर्मवक्ष्यामः ॥ ॥ यस्यां
 नूमौ गृहकर्मर्तुं वां ॥ अथवा निः पत्रे वा ॥ इदं वरुणश्रयात्रिः परि
 लिख्य ॥ इहान्नाद्याय विशः परिगृह्णामि ॥ गृहमध्यं स्थडितं कुरु ॥ आ
 चमनं प्राणायामः ॥ स्वस्थयतां ॥ अत्राद्यं सप्रदशां कर्मकर्मदं करि

श्ये॥ पंचचूसंस्कारः॥ अग्निं दधामि परिसमूहने आघाटकं ब्रह्मासनं प्रणी
 तासनं॥ आत्मासनं च अग्नेर्दक्षिणतो ब्रह्मस्थापनं॥ नूनुयः॥ स्वरिति प्र
 तिष्ठापनं॥ पुष्यै रर्चनं॥ उतः॥ प्रणीता प्रणयने॥ को वः॥ प्रणयतीति पूर्णं॥
 दक्षिणं जान्वा च स्तरणं॥ पवित्रे प्रादेशे न पयि च॥ कुरो न छिनत्ति॥ पवि
 त्रे स्मृति पवित्रे दनं॥ वैष्णवा विसृज्य च॥ ॥ ५ कुरातरुणा मां प्रदक्षि
 णमग्निं त्रिः पयु ह्य॥ महीनां पयो सीता ॥ ५ ज्यस्वाती मादाय॥ इधे वा॥
 स्तवः॥ प्रतपनं॥ संमार्जनं॥ पुनः॥ प्रतपनं॥ प्रोक्षणं॥ सूक्ष्मसंमार्गः प्र
 तपनं प्रोक्षणं॥ मेक्षणं संमार्गः॥ प्रतपनं प्रोक्षणं॥ अधिश्चित्य ऊर्जे
 वा॥ सूक्ष्मदक्षं श्रुवा॥ सवित्रुष्टु प्रसवउत्पुनामपि द्वेण पवित्रेण वसोः॥ २॥
 सुर्यस्परश्मि निरि त्याज्य संस्कारः॥ ॥ ६ सुष्टु॥ दविर्द्वेणं॥ पवित्रे अंत
 र्धाय॥ ॥ ७ वास्तोष्पते जुष्टं गृह्णामि॥ वारत्रेण॥ चतुर्थं त्रैष्टु॥ वास्तोष्प

ते जुष्टमासा दयामि॥ वास्तो० प्रोक्षामि॥ आदिसाय सोमायां गारकाय
 बुधाय च दस्यतये शुक्राय च निश्वराय राहवे केतुमो जुष्टं गृह्णामि॥ ३
 चतुर्थं त्रैष्टु॥ आदिसाय० सो जुष्टमासा दयामि॥ आदिसा० भस्त्रा जुष्टं
 प्रोक्षामि॥ ततो दक्षेन सर्वस्य प्रोक्षणं॥ शेषो दक्षं प्रणी सुमुक्ता॥ पवि
 त्रं च प्रणीयमाना सुमुक्ता॥ त्रिप्रक्षालनं॥ अधिश्चयणं स्थापनं॥ प्रथमं॥
 नवगृहस्थापनं॥ ३ अक्षे सादिप्रयोगार्थं॥ आदिसादि नवग्रहाणां स
 दैवतानां साधिदैवतानां यत्किंचिच्छापितोक्तानां रुडकलरा सदितानां
 तां स्थापनप्रतिष्ठा पूजमदं करिष्ये॥ ३ हिरण्यस्तूपः सविता विष्टुप॥
 आलुक्षे न रजसा वर्तमानो निवेशय न मृतं मर्त्यं च॥ हिरण्ययेन सवि
 तारयेना देवो याति चतुर्वना निपश्यन्॥ मध्ये मंडले रक्ते प्राञ्जुरवे चतुर्
 श्रुतां॥ कलिं गदेशं स नूतं कारपपं पद्मधारिणं॥ सप्ताश्वं द्विचुजं देवं सूर्य

मावाद्याम्यहं॥मध्येसूर्यंस्थापयामि॥गोतमःसोमोगायत्री॥आप्याय
 ॥स्वसमैत्रुतेविंशतःसोमवृष्टौ॥नवावाजस्पसंगुये॥आग्नेयेमंडले
 ॥चतुःकोणेप्रक्षुरं सितं॥यमुनादेशसंभूतंमंत्रिगोत्रंगदाधरं॥पदश
 ॥अंधिभुजं देवं सोममावाद्याम्यहं॥आग्नेया सोमंस्थापयामि॥यिस्तु
 ॥पोनोमोगायत्री॥अग्निर्मूर्धादिवःककुसुमः॥अपिमात्रयं॥अपारितां
 सिजिन्वति॥दक्षिणेमंडलेरक्तेत्रिकोणेदक्षिणमुखं॥अवसांमेखमारुहं
 रक्षजचतुर्भुजं॥शक्तिशूलगदापाणीनोममावाद्याम्यहं॥दक्षिणेनोमं
 स्थापयामि॥बुधोबुधत्रिष्टुप्॥उद्धुधधुंसमनसःसखायःसमग्निमिधुं
 बृहवःसनीलाः॥दधिकामग्निमुखसंचदेवीमिडावतो वसेनिद्वयेवः॥३॥
 इशानेमंडलेपीवाणावाणाकारउदंडमुखं॥कौशिमंसिंदमारुहंमंत्रि
 गोत्रंचतुर्भुजं॥गदाखेटधनुर्बाहुंबुधमावाद्याम्यहं॥इशानेबुबुधं

स्थापयामि॥गुरुमदोबृहस्पतिस्त्रिष्टुप्॥बृहस्पतेऽतिथिदर्योऽर्द्ध
 धुमद्विनातिक्रुमकृतेषु॥यद्विदयुधैवसरुतप्रजाततदस्मासुडवि
 एधेद्विचित्रं॥उत्तरेपीतकंदीर्घचतुरस्तउदंडमुखं॥सैधवंचहयारुहं
 गिरोजंचतुर्भुजं॥पुस्तकंदंडपाणिचगुरुमावाद्याम्यहं॥उत्तरेगुरुं
 स्थापयामि॥नरदाजंशुक्रंस्त्रिष्टुप्॥शुक्रंतेऽमयजतंतेऽमद्वि
 ष्टरूपेऽहंनीधोरिवासि॥विश्वादिमायाऽवसिस्वधावोमडातेपूष
 निहरातिरस्तु॥पूर्वस्मिमंडलेपंचकोणेपूर्वमुखं सितं॥नोजकंदी
 दयारुहंचतुर्बाहुंचनार्गवं॥कमंडलंक्षेत्रसूत्रामाशुक्रमावाद्याम्य
 हं॥पूर्वेशुक्रंस्थापयामि॥इरिबिदिशानिरुक्षिक॥शमुग्निरग्निनिःकर
 ष्मनस्तपत्रुसूर्यःशंवातोवात्यरुपाऽपःस्त्रिधः॥पश्चिमेमंडलेलघंधनु
 ष्केदक्षिणमुखं॥सौराष्ट्रकाशपंकुरंगभारुहंचतुर्भुजं॥शूलवाणेध

अर्वां दुंश निमा वा दयाम्पदं ॥ पश्चिमे शनि स्थापयामि ॥ वामदेवो राहु गयि वि
 कयानि श्विः शानुवदता सदा वृधः सखा ॥ कया शचि एयावता ॥ नैरैते मंड
 ले श्वेदे हस्ते दक्षिणतो मुखं ॥ बर्बरपेडिनसिंच सिद्धा रुहं चतुर्भुजं ॥ स्वदश
 लचर्म धरं राहु मा वा दयाम्पदं ॥ नैरैते राहुं स्थापयामि ॥ मधुघंदाः केतवोगा
 यत्री ॥ केतुं ल एव न केतवे पेशे मर्या अपेश से ॥ समुषद्विरजायथा ॥ वायवे म
 डले श्वेदे त्रधा जायदि शुखात् ॥ अंतर्वेदिसमुद्रता ह्ये पोर्तो सन जै मुनीश
 दिनुजान्गदि नो धूम्रं नैत्रे मा वा दयाम्पदं ॥ वायवे केतुं स्थापयामि ॥ २॥ ॥ इ
 तिनवग्रह मंत्र समोक्तः ॥ ॥ वास्तु देवतानां स्थापनं ॥ ॥ अत्राद्यर्थं शिखा
 दिपंच चत्वारिंश देवतानां स्थापन प्रतिष्ठा पूजन मंदं करिष्ये ॥ ॥ गोतमो विष्टे
 देवा जगति ॥ तमीशानं जगतं सुखं सुखं सति धियं जित्मं मवसे ह्म देवयं ॥ पूषा
 नो यथा वेद साम संह धेरं हिता पायुरदधः स्वस्तये ॥ शिखिनं स्थापयामि ॥ १॥ ॥ ४॥

वस इन्द्रो गायत्री ॥ मृदो इन्द्रो यजसा पर्जन्यो वृष्टिर्मा इवास्तौ मैर्वसस्पवा
 वदे ॥ पर्जन्यां स्था ॥ २॥ पायुर्लिङ्गोक्तस्त्रिष्टुप् ॥ मर्माणि ते वर्मणा दय ॥
 मिसोमस्त्वारिजामृतेनानुवस्तां ॥ उरोर्वरीयो वरुणस्ते रुणो नुजयंतं वा
 गतिर्यनुदेवामदं नुजयंतं स्था ॥ ३॥ इन्द्रो प्रासां नेता वृष्टस्फतिर्दक्षिणायज्ञः पुर
 स्त्रिष्टुप् ॥ एतु सोमः ॥ देवसेनानामभिन्नं जतानां जयंतानां मरुतो यं वयं इन्द्रं स्था
 ४॥ विश्वावसुमाता अर्धं चैव सविता देवातास्त्रिष्टुप् ॥ सूर्यरश्मिर्हरिश्चैव शः पु
 रस्तां सविता ज्योतिरुदयोऽजसंतं तस्य पृष्ठा प्रसवेयाति विद्वांस्तं पश्य वि
 श्वा नुवन्तानि गोपाः ॥ सूर्यं स्था ॥ ५॥ वामदेवकुरु नवो जगति ॥ सत्यं पृथु
 र्नरं एवादि चकुरनुसुधा मृनवो जगमुदेतां ॥ विज्ञाजमानांश्च मसौ सदे
 वादेन वष्टा चतुरोदहृष्टाश्च ॥ स गं स्था ॥ ६॥ अरिष्टनेमिस्तार्क्षस्त्रिष्टुप् ॥ स
 मृषुवा जिना देवजूतिं सहावानंत रुतारं रथानां ॥ अरिष्टनेमिष्टतना

जमाभुस्त्वस्तयेर्षमिहादुवेमा। नृशंखा ॥ १७ ॥ दधिकातुः सूर्यजिगती ॥ १८ ॥
 शुविषदसुरंतरीक्षसदोतावेदिषदतिथिदुरोदगुसतो नृषदरसदंतसो ॥
 द्यौमसदुजागोजाकृतजाश्रिजाकृतो। ज्ञाकाशंखा ॥ १९ ॥ विश्वमनायशो
 वावायुर्गयत्री ॥ तववायुयतस्पतेवष्टुर्जामारुता। ज्ञासावर्णामदे
 वायुंखा ॥ २० ॥ नरदाजपूषागायत्री ॥ पूषागाः प्रचेतुनः पूषारहावर्तः ॥
 पूषावाजंसनोतुनः ॥ पूषांखा ॥ २१ ॥ अर्चनदिरण्यसूयः सवितास्वि ॥ स
 वितायवैः पृथिवीमरसूदसं प्रनेसविताद्यामदेदत ॥ अथमिवाधुसुनि
 मंतस्त्रिमरुतेवहंसवितासमुद्रं ॥ वितथंखा ॥ २२ ॥ वामदेवो लिंगोक्तदेव
 ताजगति ॥ गृहमाविनीतमावैपधुऊर्जं विजत एमसि ॥ ऊर्जं विजदसुम
 ना ॥ सुमेधागृहनेमिमनसामोदमानः ॥ वृद्धहात्रंखा ॥ २३ ॥ कुमारो ॥ २४ ॥
 यमोऽनुष्टुप् ॥ यस्मिन्त्यहोसुपलाशदेवैः संपिबते यमः ॥ प्रचो नोवि

शक्तिः पितापुत्राणं अनुवेनति ॥ यमंखा ॥ २५ ॥ एकतशा एकचः केशिदिनो
 वतानुष्टुप् ॥ अग्रसंगंधवर्णिं मृगाणां चरणे चरन् ॥ केशकेतस्पविदम् ॥
 स्वास्वा दुर्मदिनी ॥ गंधर्वंखा ॥ २६ ॥ यमो यमस्त्रिष्टुप् ॥ परेयिवांसं प्रवतो
 महीरनुवदुनः पथा मनुपस्पशाना ॥ वैवस्वतंसंगमने जनायमं राजानंदे
 विष्वा दुवस्य ॥ नृगराजंखा ॥ २७ ॥ कुसंज्ञा मस्त्रितो वा विश्वे देवाः पद्भिः ॥
 चंद्रमा ॥ अस्वातरा सुपणे धावते दिवि ॥ नवो हिरण्यनेमयः पदं विदंति वि
 द्युतो वितं मे ॥ अस्मरोदसा ॥ मृगंखा ॥ २८ ॥ शंखः पितरस्त्रिष्टुप् ॥ उदीरता
 रमवउत्तरासुअधुमाः पितरंसोम्यासः ॥ असुयइयुरयकारैतज्ञामेनो
 वनुपितरोदवेष्टु ॥ पितृगणंखा ॥ २९ ॥ गृहमदो ब्रह्मणस्त्रिष्टुप् ॥ ब्रह्म
 णस्पतेवमस्पयंतामूक्तसंबोधितनयं वज्रिच ॥ विश्वंतद्रज्यं द्यंतदे
 वावृद्धदेमविदथे सुवीरः ॥ दोवारिकंखा ॥ ३० ॥ वसिष्ठ उवाच ॥ प्रगाथः

तस्यास्तेरन्ननाजर्जमदेवयंस्याममात्रुनस्त्ववः॥ तच्चित्रराधः प्रा नरोषो
 यदायश्चुनमे॥ सुआवस्था॥ १९॥ इद्विान्निविद्ये देवास्त्रिष्टुप्॥ विद्यानरं
 कवयोयज्ञियासोऽग्निदेवाः जनेयत्रजुर्धनहात्रप्रन्नममिनश्चरिष्टुयज्ञ
 स्याध्यज्ञंतविषं वृद्धं॥ पुष्यदंतं स्था॥ २०॥ मेधातिपिर्वरुणो गायत्री॥ वरु
 णः प्रावितात्रुवन्मित्रो विद्याऽन्निरुतिनिः॥ करतानः सुराधसः॥ वरुणं स्था
 ॥ २१॥ चित्रमाहवरुणं त्रिष्टुप्॥ निर्मायाउसेऽपसुराः पचूवंचमावरुणका
 मयासे॥ इतेनरा जन्ननंतं विविचिभमराष्ट्रस्याधिपसमेदि॥ असुरं स्था॥ २२
 बंधुः सुबंधुः शुनबंधुरिषबंधुरसुनातिस्त्रिष्टुप्॥ असुनाते पुनरस्मासु
 चक्षुः पुनः प्रादमिदनीधेदिनोगां ज्योत्पश्येमसूर्यमुच्चरतमनुमतेमृलया
 नः स्वस्ति॥ शोचं स्था॥ २३॥ नरदजोऽग्निर्गायत्री॥ अग्नेयुक्ताहियेतकाश्वा॥ २४॥
 सो देवसाधवः॥ अरवहं निमन्यवे॥ पापं स्था॥ २५॥ प्रस्वणवः सूर्यो गीघ

घोऽनुष्टुप्॥ उद्यन्नद्यमित्रमहः प्रा रोहंनुत रां दिवं॥ हः द्रो गंमसूर्यं हरिमाणं
 चनाशय॥ रोगं स्था॥ २६॥ वसिष्ठसर्पोऽनुष्टुप्॥ कालिको नाम सप्ये निवना
 गसहस्रबलः॥ यमुनद्रुदेशो जातो रथो नारायणवाहनः॥ सर्पं स्था॥ २७॥
 विश्वामित्रो रथांगस्तुतिस्त्रिष्टुप्॥ स्थिरै गावो नवतांवात्सुरहो मेघो विव
 हिमायुगं विशारि॥ इन्द्रः पातुत्येदं दत्ता शरितो तरिष्टने मेऽग्निनः सचस्व॥
 मुखं स्था॥ २८॥ सुमित्रदधः समिद्धे वास्त्रिष्टुप्॥ इमां मेऽग्ने समिधं जुष
 स्वेजस्य दे प्रतिहर्षा घृताची॥ वर्षी नृपिद्याः सुदिनं वेऽङ्गा मूढं निवसुक्तो
 देवयुजा॥ निह्नातं स्था॥ २९॥ बंधुः सोमो गायत्री॥ वयं सोमवृते तव मनस्त
 नृषु विन्नतः॥ प्रजावतः सचेमहि॥ सोमं स्था॥ ३०॥ प्रस्वणवः सूर्यो गायत्री॥ ३
 दुग्ं जा नवेदसं देवं वहति केतवः॥ इशो विश्वाय सूर्यो॥ उरगं स्था॥ ३१॥ गो तमो
 विश्वे देवास्त्रिष्टुप्॥ अदिति द्यौरिति रं तरिहामदिति माता सपिता सपुत्रः॥ वि

सदेवाः सदिनिः पंचजनाः सदिनिर्जातमदितिर्जातिवृत्तिः॥ सदिनिः स्था॥ ३१॥ प्रति
 सत्रोविश्वेदेवा जगति॥ इन्द्राग्निश्चावरुणादितिः स्वः॥ एतयोर्द्यौमरुतः पर्व
 तौऽपः दुवेविष्णुं पूषणं ब्रह्मणस्पतिं नगं नुरांसं सवितारं मृतये॥ दितिः स्था
 ॥ ३२॥ सिंधुहान्नद्यो जगति॥ इमे मे गंगे यमुने सरस्वति श्रुतुः प्रसोमं सचनाप
 रुक्षा॥ असिक्का मरुद्वे धो चित्रस्तया जीकाये श्रणु ह्या सुषोमया॥ आपं स्था
 ॥ ३३॥ हिरण्यस्तूपः सविता विष्णुः॥ हिरण्यपाणिः सविता सुजिह्वा स्त्रिरादिवो वि
 ६ रंथे पश्यमानैः देवेषु च सवितः॥ सोऽकमश्रोतस्मन्मा सुवसर्वतातिः॥ सविता
 रं स्था॥ ३४॥ दीर्घतमा घस्तुति स्त्रिष्टुप्॥ यद्वक्त्रं प्रथमं जायमान उद्यन्तमु
 द्रादुतवापु रीषात्॥ श्येनस्य पक्षा हरिणस्य बाहू उपस्त्य यं महिजातं ते सर्वे
 जयं स्था॥ ३५॥ यस्मिंश्चैरुद्रो जगति॥ याने दिक् दवसष्टा दिवस्प रिह्म
 याचरति परिस्तरणकुनः॥ सदस्वते स्वपिवात् त्रेष ज्ञामानः॥ स्तोकेषु तनये

पुरीषिः॥ रुद्रं स्था॥ ३६॥ अग्निस्तापसो विश्वेदेवाः शुष्टुप्॥ अयं मणं वृहस्पतिः॥
 मिद्रं दानाय चोदय॥ वा तं विष्णुं सरस्वती सवितारं च वाजिनं॥ अयं मणं स्था॥ ३७॥
 प्रस्कण्वः सूर्योऽनुष्टुप्॥ उद्यन्तमसं स्फुरिजोति श्यन्त उत्तरं॥ देवं देवत्रा सूर्यम
 गन्मजोतिरुत्तमं॥ सवितारं स्था॥ ३८॥ विवर्धतोऽग्निस्त्रिष्टुप्॥ यस्मिन् देवा विद
 ये मादयन्ते विवस्वतः॥ सदेने धारयन्ते सूर्यो ज्योतिरदधुमसि॥ तू यश्च रिहो
 तनिचरतोऽजसा॥ विवस्वतं स्था॥ ३९॥ स्रग्मे मदद्वं स्त्रिष्टुप्॥ इन्द्रोऽप्रेष्टा
 निडविणानि धेदि चित्रं दत्तं स्पसु नगं नृमस्मे॥ पोषं रयीणा मरिष्टं तनूनां स्था
 दानं वाचः सुदितं वमद्रो॥ विबुधाधिपं स्था॥ ४०॥ तुर्यो विश्वेदेवा जगति॥ म
 होऽग्नेः समिधानस्य शर्मण्यनागामित्रे वरुणे च स्तये॥ श्रेष्ठे स्पाम सवित्रुः स
 वामनि तद्देवानां मवोऽप्युद्यं वृणीमहे॥ मित्रं स्था॥ ४१॥ यत्तमनाशन इन्द्रस्त्रिष्टु
 ष्ण॥ मुन्नामिवाह विषा जीवनाय वृ पञ्जानय ह्यादुतरा जयत्मान्॥ ग्राहिर्जया

इयदिवैतदेनंतस्याइडाग्रीप्रमुमुक्रमेनं॥राजयह्माएंग्सा॥४२॥मेधाति।
 विविधुर्गायत्री॥इदंविष्णुर्विचक्रमेनेधानिदधेपदं।समूहस्यपांसुरे॥४३॥
 धिधरंस्वा॥४३॥दीर्घतमाधिशेदेवास्त्रिष्टुप्॥रुचोअहारेपरमेमोमयास्मि।
 नेसाधिविश्वेतिषेदुः॥यस्तत्रवेदकिमृचाकरिणितियइतद्विदुस्तइमेसमा
 सते।आपवसंस्वा॥४४॥निकुलब्रह्मास्त्रिष्टुप्॥अत्यजज्ञानंप्रथमंपुरस्ता
 द्धिसामनःसुरुचोवेनःआवः।सबुध्याउपमाःप्रस्यविष्टासतश्च्योतिमसत।
 श्रुविदः॥अह्माएंग्सा॥४५॥कलशस्वा॥४५॥संक्षेपपूजा॥४५॥श्रुतानिधा
 रणं॥उदगुद्गसनं॥पार्थप्रहालनं॥प्रसन्निधारणं॥सप्तदशसमिधोजुहु
 यात्॥विष्टोदस्तोसि।कुशस्वययोर्यदृणं॥वमग्रेहिरण्यसूपोत्तिर्जगता॥उ
 वमग्रेप्र॥स्वाहा॥इदमग्रेनमम॥यस्मेमेहिरण्यगर्भकस्त्रिष्टुप्॥यस्मेमे
 हिमवेतो॥स्वाहा॥इदंकायनमम॥अग्रेमेस्वाहापुनरतः॥इदमग्रेनमम॥

सोमायस्वाहादक्षिणतः॥इदंसोमायनमम॥मध्येन्याहुतयः॥४६॥अगारक
 र्मकात्मिकमदोषनिवसर्थसर्वप्रायश्चित्तमहंकरिष्ये।उचूचुवःस्वस्वाहा॥
 इदंप्रजापतयेनमम॥अयाश्चाग्नेनेषजंस्वाहा॥इदमग्नेअयासेनमम॥प्र
 धानहोमः॥उकोसिकस्यासिकायतेग्रामकामोजुहोमिस्वाहा॥४७॥अस्मादे
 वानांसिनागधेयमितःप्रजातापितरःपरेताः॥विरालजुह्वामकामोतदे
 वानांकिंचनांतरेणस्वाहा॥४८॥ततोऽगदंस्तत्रयिवा॥पूर्वस्यांदिशिद्वारंरुस्य
 यिवा॥द्वेगर्तौस्वानयेत्॥दक्षिणस्यांदिशिद्वारंरुस्ययिवा॥द्वेगर्तौस्वानयेत्॥
 पश्चिमस्यांदिशिद्वारंरुस्ययिवा॥द्वेगर्तौस्वानयेत्॥उत्तरस्यांदिशिद्वारंरुस्य
 यिवा॥द्वेगर्तौस्वानयेत्॥मंत्रस्यांदिशिमध्येएकगर्तः॥नवगर्तान्स्वानयेत्॥
 तेषुनवसुगर्तेषुउदयंसर्पिमिश्रंप्रक्षिप॥इमांवि॥मित्रे॥अमृतं॥शरवा॥मधोर्ध्वं
 प्रतरणीवसूना॥एनांशिमुः॥कंदसाकुमारएनांधेनुः॥कंदउनिसवसा॥इति

उडुं वरखाखो घनेनाक्रां॥ इमा मुष्या मिचुवनस्यु शाखां मधो हिरां नरं एं
 वस्तंतां॥ एनां शिशुः कंदसाकुमार एनां धेनुः कंदउपाकवसा एवें॥ इमा
 हर्मस्य वहांस्य शाखां घनमिहती ममते मिभो मि॥ एनां शिशुः कंदसाकुमा
 रः सास्यंदतां धेनुं निसवसा॥ इति स्मूण राजसंज्ञां मध्ये वर्तमानां मर
 ती नारत्तमां स्मूण राजमुष्यति॥ एवं कुमार स्वरुणः सावसो नुवनस्य रि॥
 एनं परिस्त्रजः कुंर्षादधुः कुलशौर्मिन्॥ इहैव स्मूणे प्रतितिष्ठन् वाधावा
 ती गोमता सीलमावती॥ मध्ये पोषस्युष्टपतां माद्यापन्नघायवः॥ उपहिता
 इह गावु उपहृताः सजावयः॥ अथोऽन्नं सकाला लउपहृतो गृहेषु नः॥ रथं
 तरे प्रतितिष्ठः वामदेवे श्रयस्व वृत्तिस्तत्रायेति स्मूण राजमन्त्रिणशेखर
 तः॥ स संच॥ आर्धच॥ इति पूर्वो॥ यज्ञश्चादक्षिणच॥ इति दक्षिणे बिलंच॥ ॥१॥
 उजश्चा॥ अपरे॥ ब्रह्मच॥ द्वात्रंच॥ उत्तरे॥ मध्ये॥ आस्तूपोधर्मस्मूण राजा हो
 हेनेतिष्ठतमस्तुतिहे वतिष्ठति मिता निः तिल्विलास्त्राजिरावती

एवेद्वारफलके संवत्सरोपि धनो उच्चा समुद्रोऽरुवः सुपर्णः पूर्वस्य योनिं पिबुरावि
 वेश॥ मध्ये दिवो निहितः पृश्निरस्मा विचक्रमेरजसस्पासंतौ॥ इति प्रमत्तमश्मानं
 स्मूपस्पाधस्तां निरपनेत्॥ प्रागग्रेषु कुशेष्टु कुंनं नवं अग्रे रुतरतः प्रतिष्ठाय॥
 अरिष्टाः अस्माकं वारा मापरा सेचिनो धनमित्यनिमत्र॥ उदकुंनं उत्तरतोऽग्रे
 तिष्ठितं अनिमंश्चार्थं तरस्पसो वियेण पुनरादायं ककुकारं निसर्वा ह्ये जुहो
 ति॥ पूर्वाह्नकर्मकालातिक्रमदोषनिवृत्त्यर्थं सर्वप्रायश्चित्तमदं करिष्ये॥ उंचुं
 वः स्वः स्वाहा॥ अथाश्वाग्ने स्यानेषजं स्वाहा॥ मंत्रायथा॥ उंचुं अग्निवाग्नेरनो नुमो
 दुग्धा इव धेनवः॥ ईशानमस्य जगतस्वर्द्धा माशानमिंदतु सुधुः॥ स्वाहा॥ १॥
 इशानमिंदतु सुधो नक्षत्रां अमादिद्यो नपार्थिवः॥ न जानो न जनिष्यते स्वाहा
 ॥२॥ उंचुं न जानो न जनिष्यते ध्यायंतो मधवन्निदवाजिनः॥ गमंत स्वाद्वामहे स्वा
 हा॥ ३॥ वामदेवस्य मधो दिने॥ कथानश्चित्रा नुवहती सदा वधुः सखा॥ अथ

रविश्वायता स्वाहा ॥ १॥ कस्त्यासचोमदा नामं हि लोम मृदं धंसः ॥ इत्काचिदरुजं
 वसु स्वाहा ॥ २॥ अनीपुणः सखी नाम वीता जतरि रूपा ॥ शतं न वा स्याति निः ॥ स्वाहा
 ३॥ इह नो अरुहे ॥ अपराद्ध कर्मापकर्षण काला ॥ यो ॥ तु न नुवः स्वः स्वाहा ॥ अया
 श्वामे ॥ नेषजं स्वाहा ॥ तुं वा मिद्धि र्वो मदे सा ता वा जस्य कारवः ॥ वां २॥ शोत्रे धिद
 ससति न रस्तां काष्टा स्ववतिः ॥ स्वाहा ॥ १॥ तुं वां काष्टा स्ववतिः सत्यं न श्रिव वज्र
 मधु ह्युया ॥ महस्तवानो अदिवः ॥ स्वाहा ॥ २॥ महस्तवानो अदिवो गामधुरथ्य
 मिदु संकिर ॥ सत्रा वा जं न जिगुषे ॥ स्वाहा ॥ ३॥ एनि मे त्रैस्त्रि सत्रा जा दुता दुवा स्त्रि
 वल सप्तका दितं वशेषं समापयेत् ॥ ततः रात्रौ ॥ रविक्रमपि कर्षण काला ॥ यो
 नूनुवः स्वः स्वाहा ॥ अया श्वामे ॥ नेषजं स्वाहा ॥ चतुर्हता तं सवा ॥ दश च वदुता
 तुदुया नृपं त्राः ॥ तुं नूः स्वाहा ॥ १॥ तुं नुवः स्वाहा ॥ २॥ तुं स्वस्या हागं तुं नूनुवः स्वः ॥ १२०॥
 स्वाहा ॥ ४॥ वा स्तोष्यते प्रतिजानि ॥ ह्युस्मा श्वा वेशो अ न मा वो न वानः ॥ यद्ये म

हे प्रति तन्नो नुष स्वशं नो न वद्वि पदेशं चतुष्य दे स्वाहा ॥ ५॥ वा स्तोष्यते प्रतरणे न
 एधि गय स्या नो गो निरश्वे निरै हो ॥ अ जरा सस्ते सख्ये स्या मपि ते व पुत्रा प्रति नो
 नुष स्वा स्वाहा ॥ ६॥ वा स्तोष्यते श मया सं सदा ते स ही महे र एव या गा तु म य ॥
 पाहि हो म उत यो गे वरं नो पूयं पातः स्वसि निः सदानः स्वाहा ॥ ७॥ अमी वहा वा
 स्तोष्यते वि धारूपा एषा विशन् ॥ सखा सुशे व ए धिनः ॥ स्वाहा ॥ ८॥ वा स्तोष्यते
 ध्रुवा स्तूणं स त्रं सो म्पानां ॥ इप्सो ने त्रा पुरां श श्यती ना मिद्धो मुनी नां सखा स्वा
 हा ॥ ९॥ ततः अ मये स्विष्ट चने स्वाहा ॥ १०॥ न वग्र ह्ये मः ॥ वास्तु देवता नां त
 था च गृहा णं पुनः पूजनं ॥ वास्तु देवता ॥ ४५॥ प्रसेकं चंदनानि ॥ नाना विध नैवे
 द्यं ॥ तां वृक्षादि पूजा यथा विहिता ॥ ततः शो जन दिने सुभ्रू र्ते सुनये नूतन गृहे
 प्रवेशं कुर्यात् ॥ अष्टं पुत्र मादाय जायां चादाय धा नो द कुं न सहितः प्रवेशेत् ॥
 मंत्रस्तु ॥ इडस्प गृहाः ॥ शिव ध सुमनो वरु धिनः ॥ स्नानं प्रप हो सं ह जाय या स

ह प्रजया सह पशुभिः सह रायसो धेनु सह यन्मे किंचास्ति तेन ॥ प्रवेश समये पु
 ण्णाहं दूयादि त्रयगां न घोषो न विभुमर्हति ॥ ततो गृहं प्रविश्य वास्तु प्रजायक्तो
 बलिदानं च यथोक्तं वास्तुं परितो गृहं परितश्च कुर्यात् ॥ बलिदानं ॥ गगदिन्द्रा
 दुप ॥ आतारमिन्द्रं मिदं तारमिन्द्रं वेदवे सुद्वं शूरमिन्द्रं ॥ कयामिशं कं पुरुद्वं
 तमिन्द्रं स्वस्ति नो मयवाधा विंशः ॥ पूर्व इन्द्राय नमः ॥ इन्द्रानुरे सो नमः ॥ नो इ
 ऽ इमं बलिं जहामारहाममस्तु कृतं वस्मान्मुदयं कुरु ॥ आयुः कर्तृत्वे मयर्ता
 पुष्टिं कर्तुं पुष्टिं कर्तुं विष्टिं कर्तुं निव ॥ नो इन्द्रं सप्तप्रातो वरदे नव ॥ १ ॥ वामदे
 कोप्ति त्रिष्टुप् ॥ वं नो अग्ने वरुणस्प विद्वां देवस्य हे लोचयामि साष्टः ॥ यजिस्ते
 वद्वितमः शोभुतानो विष्वा देवांसि प्रमुमुग्धा स्मत् ॥ २ ॥ अग्नये नमः ॥ अग्न
 ये नुचरे सो नमः ॥ नो अग्ने इमं ॥ नो अग्ने त्वं ॥ कुमारो यमो नुष्टुप् ॥ यस्मिन् ॥ ११ ॥
 हे सुपाला शो देवैः संपिबते यमः ॥ अत्रानो विरपतिः पिता पुराणो अनुवेन नि ३

दक्षिणे यमाय नमः ॥ यमानुचरे सो नमः ॥ नो यम इमं ॥ नो यम त्वं ॥ बंधुः सुबंधुर्वि
 प्रबंधुर्निरुति स्त्रिष्टुप् ॥ प्रतार्यायुः ॥ प्रतारं नवीयः स्यतारे वक्र उमारे तो यस्या अघ
 यवान उन्नवीत्यर्थं परतारं सुनिरुतिं जियतां ॥ ४ ॥ निरुतां निरुतये ॥ निरु
 तानुचरे सो नमः ॥ नो निरुते इमं व ॥ नो निरुते त्वं ॥ शुनः शोपो वरुणस्त्रिष्टुप् ॥
 उदुत्तमं वरुणपाश ॥ ५ ॥ पश्चिमे वरुणाय नमः ॥ विरुणानुचरे सो नमः ॥ नो वरु
 ण इमं व ॥ यस्मिन् वायुस्त्रिष्टुप् ॥ आनो नियुक्तिः शतिना निरधरं सह स्त्रिणा
 तिसपेयाहियज्ञं ॥ वायो अस्मिं स यने मादय स्वयं यं पात स्वस्तिनिः सदानः ॥
 ६ ॥ वायवां वायवे नमः ॥ वायवानुचरे सो नमः ॥ नो वायु इमं व ॥ नो वायु त्वं ॥
 विप्रबंधुर्विष्टे देवा गायत्री ॥ वयं सोमघ्नते तव मनस्तनूषु विनृतः ॥ प्रजायंतः
 सचेमहि ॥ ७ ॥ उत्तरे कुवेराय नमः ॥ कुवेरानुचरे सो नमः ॥ नो कुवेर इमं व ॥ नो
 कुवेर त्वं ॥ गोतमो विष्टे देवा जगता ॥ तमीशानं ॥ ८ ॥ ईशमां इशानाय नमः

इशाना नुचरे मोनमः ॥ नो ईशान इमं वः ॥ नो ईशान इमं वः ॥ प्रगाथो देवस्त्रिपुष्टः ॥ अ
 मेरु इमं वः ॥ २॥ इन्द्रो वः स्वः स्वाहा ॥ इन्द्रो वः स्वः स्वाहा ॥ नो ब्रह्म न इमं वः ॥ नो
 ब्रह्म न इमं वः ॥ मेधातिथिः ॥ एषिवा गायत्री ॥ सोनाष्टिवा ॥ १० ॥ एषिमे नमः ॥ ए
 षिमे नुचरे मोनमः ॥ नो एषिवा इमं वः ॥ ११ ॥ इन्द्रो वः स्वः स्वाहा ॥ इन्द्रो वः स्वः स्वाहा ॥
 कवीवद्विः ॥ नवा नो एषिवा इमं वः ॥ सुजाता घरदानवा पुण्ड्रितिल्या ॥ सप्त
 कंडुवा ॥ १२ ॥ इन्द्रो वः स्वः स्वाहा ॥ इन्द्रो वः स्वः स्वाहा ॥ इन्द्रो वः स्वः स्वाहा ॥ इन्द्रो वः स्वः स्वाहा ॥
 वाष्वाग्नेः नेषजं स्वाहा ॥ १३ ॥ इन्द्रो वः स्वः स्वाहा ॥ इन्द्रो वः स्वः स्वाहा ॥ इन्द्रो वः स्वः स्वाहा ॥
 प्रतिष्ठा सिध्यर्थं हि ॥ नाजा गोत्रे ददे ॥ दक्षिण संक्रमः ॥ स्रग्यं मध्यं स
 वेमूलमाज्यं स्वाभ्यां ताननुग्रहय ॥ अग्ने वसिष्ठः ॥ तिस्रः समिधो जुहुयात् ॥ य
 थोक्तं पर्याहृतं ॥ इदमा पश्चिदेन माज्जनं ॥ पवित्रेऽग्नौ महिष्या वहिर्होमः ॥ १४ ॥
 प्रणीता विमोक्तः ॥ ब्रह्मणे पूणपित्रं ब्रह्मो मर्जनां कर्मपिवर्गे ब्राह्मणं नो जने ॥

शत्रुः पंचो नाणांतिः ॥ त्रयो वै जपेत् ॥ चतुर्नश्च चतुर्नश्च ॥ ददातो मे शान ॥ आ
 यज्ञपुःमः ॥ १॥ इति वास्तुकर्मसिमा ॥ अस्य यागस्य निष्यये नवतो न्यर्षि
 तानया ॥ सुप्रसादं प्रकृतं मे कर्मे तद्विधिपूर्वकं ॥ १॥ संवत् १५०३ वर्षे शके १५५५
 मार्गश्राशमासे कृष्णपक्षे १३ त्रयोदश्यां दिवा सरे आसूर्यपुरे ब्राह्मण आमाति
 ज्ञातियया गले स्वस्त्युत शदा शंकरेण लिखितं विदं पुस्तकं ॥ परंपरा रथे ॥
 ॥ आरस्तु ॥ कलां एमस्तु ॥ ॥ शुभं चस्तु ॥ ॥ एष देवस्तु एषां शंकरनां ॥
 समिदाजं ॥ चरुणां च ॥ होमस्तु ॥ यवैरमा पंचांगरुड जपनं नक्षत्रे मश्वरं शकः ॥
 नरपूजा र्घदानं च प्रार्थना च कलना ॥ वद्विपूजा बले दानं ॥ पूण्ड्रितिल्या ॥ परं स्विष्ट
 कर्तृत्वं का बहिर्होमां ॥ नाचकुशंडाका ॥ होमस्य दक्षिणां च न्यस्याश्चैव कलने ॥
 अग्निशेकादिनां गले नायपुत्राभितस्य च ॥ प्रणीतानां विमोक्तानां दिशां सा चतुशं ॥ १५ ॥
 ठिका ॥ निसर्जनं यदा दानां पदार्थानां मयं क्रमः ॥ ॥ ॥ आरस्तु ॥ ॥ स्वस्त्यस्तु ॥

